

STORTINGET

Innst. 198 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:60 S (2020–2021)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Stordalen, Tor André Johnsen, Sivert Bjørnstad, Silje Hjemdal og Roy Steffensen om å fjerne kommuners rett til å kreve inn piggdekkgebyr på riksvei

Til Stortinget

1. Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr slik at det ikke kan innføres piggdekkgebyr på riksveier.»

Det vises til dokumentet for nærmere begrunnelse for forslaget.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Kirsti Leirtrø, Sverre Myrli og Ingalill Olsen, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Jonny Finstad, Nils Aage Jegstad og lederen Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, Tor André Johnsen og Morten Stordalen, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune og Siv Mossleth, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævra, og fra Venstre, Jon Gunnes, viser til representantforslaget

Dokument 8:60 S (2020–2021) og statsrådens brev av 8. desember 2020.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, merker seg at statsråden uttrykker at piggdekkgebyrforskriften ikke bør endres slik som foreslått – at det fastsettes at kommunene ikke skal kunne kreve inn piggdekkgebyr for kjøring på riksveier. En kommune som har innført piggdekkgebyrsone, bør etter statsrådens syn kunne ilegge piggdekkgebyr også for kjøring på riksveier.

Flertallet noterer seg videre at statsråden skriver at bruk av piggdekk bidrar til å produsere helseskadelig svevestøv. Piggdekkbruk fører videre til asfaltslitasje, trafikkfarlige dype spor i asfalten og vesentlig forkortet levetid på veidekket.

Flertallet merker seg at statsråden mener at kommunene fortsatt må kunne inkludere riksveinetten som en del av piggdekkgebyrsone for at ordningen skal kunne virke etter sin hensikt, og fortsette å ilegge gjennomgangstrafikken gebyr for bruk av piggdekk. Flertallet deler denne vurderingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til representantforslaget og påpeker at det er for riksveier forslagsstillerne mener det er ulogisk at bilister må betale piggdekkgebyr til kommunene. De som kjører på riksveier påfører riktignok veien bruksslitasje, men å betale ekstra for dette til noen andre enn dem som sitter med det økonomiske vedlikeholdsansvaret, er og blir ulogisk. Videre vil disse medlemmer peke på at bilister som kjører på riksveier allerede betaler betydelig for dette inn til statskassen gjennom

ulike gebyrer, skatter og avgifter; deriblant veibruksavgift på drivstoff, trafikksikringsavgift og bompenger.

Disse medlemmer mener det er viktig med fleksibilitet og frihet. Det blir helt feil å innføre piggedekkgebyr på riksveier som går gjennom større byer. Riksveier er hovedveier som folk fra hele landet benytter seg av, spesielt dersom de skal kjøre gjennom storbyene. Det er problematisk at lokalpolitikere skal tvinge bilister på gjennomreise til å betale en ekstra avgift eller til å måtte bytte til piggfrie dekk. Disse medlemmer viser til at det er ingen tvil om at piggedekk er viktig ut ifra et trafikksikkerhetsperspektiv for befolkningen i store deler av Norge. Et typisk norsk vinterføre innebærer både snø og is på veien. Spesielt på bygda og i fjellet er det viktig med piggedekk ut ifra et trafikksikkerhetsperspektiv, og det blir feil om bilister med behov for piggedekk skal måtte betale en ekstra avgift bare for at de kjører gjennom en by. Disse medlemmer peker også på at markedet har regulert balansen med piggedekk og piggfrie dekk, slik at store deler av befolkningen allerede i dag kjører piggfritt.

Svevestøvet samler seg opp langs veiene og virvles opp der det er stor trafikk, det er derfor i disse medlemmers oppfatning mer hensiktsmessig å benytte veivasking og andre målrettede tiltak for å minske svevestøv fra riksveiene våre.

Disse medlemmer viser også til at mange bilister mener piggedekkgebyr kan slå ut ulogisk og urettferdig. I midten av januar i år reagerte mange på at Bymiljøtaten i Oslo utstedte bøter for manglende piggedekkoblatt på biler som hadde parkert på en utfartsparkering kun 30 meter innenfor bygrensen ved Ellingsrud. Det var nettopp det at de ikke oppfattet å ha benyttet seg av veiene i kommunen som gjorde at mange mente det var feil å kreve et slikt gebyr.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift om gebyr for bruk av piggedekk og tilleggsgebyr slik at det ikke kan innføres piggedekkgebyr på riksveier.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet har stor forståelse for at byene med mye trafikk har en ekstrabelastning med svevestøv. Disse medlemmer støtter derfor målsettingen om at økt trafikk skal tas med kollektiv, sykkel og gange. Det er det bred politisk enighet om.

Disse medlemmer må likevel påpeke at det ikke er alle som kan benytte seg av kollektiv, sykkel og gange. Blant annet gjelder dette mange av bilistene som kjører gjennom de største byene. Mange av disse bilistene er også avhengige av piggedekk, rett og slett for de bor på steder der dette er nødvendig. En god klima- og miljøpolitikk må ta hensyn til at folk har ulike behov. Disse

medlemmer viser videre til at i nullvekstmålet i byvekstavtalene er unntak for gjennomgangstrafikk.

Disse medlemmer mener det er urimelig at gjennomgangstrafikk, bilister som verken starter eller stopper i den aktuelle kommunene og som er avhengige av piggedekk, skal betale piggedekkgebyr. Derfor mener disse medlemmer at disse bilistene skal unntas fra å betale piggedekkgebyr. Med gjennomgangstrafikk menes trafikk som verken starter eller stopper i den kommunene som har innført piggedekkgebyr.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift om gebyr for bruk av piggedekk og tilleggsgebyr slik at det ikke kan innføres piggedekkgebyr for gjennomgangstrafikk utenfor bykjernen i en kommune med piggedekkgebyr.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener Senterpartiet har vanskeligheter med å stokke beina i spørsmål om samferdselspolitikk og inn- og utpendende tiltak som påvirker folk flest. Senest var dette synlig gjennom media da partiet uttalte seg negativt om nullutslippssoner i Oslo, samtidig som de hadde stemt for dette i Oslo bystyre. Senterpartiet har også hatt et åpent standpunkt om støtte til å forby salg av nye bensin- og dieselbiler fra 2025, men etter et medieutspill i løpet av januar, forsvant referansen til det standpunktet fra partiets nettside.

Disse medlemmer mener det er prisverdig at Senterpartiet ønsker å gå bort fra sin bilfiendtlige politikk, men da er det lite troverdig å fremme forslag som ikke vil ha noen som helst effekt på dagens situasjon. Eksempelvis går både E18 og E6 gjennom både tettbygde og tett befolkede områder av Oslo, områder som definitivt vil oppfattes som en del av en bykjerne. Om Senterpartiet faktisk ønsker å endre på hvordan piggedekkgebyr blir innkrevd, vil ikke et forslag som i praksis vil opprettholde dagens ordning være til hjelp.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslaget, der det står: «Det er ulogisk at en kommune skal ha hjemmel til å kreve inn avgifter fra gjennomgangstrafikk på veier som tilhører staten». Dette medlem vil derimot si at innkrevningen er både logisk og fornuftig. Det er et viktig prinsipp at forurenser skal betale. Kjøring med piggedekk fører til forurensning av bylufta, enten du kjører på riksveier eller kommunale veier.

Dette medlem vil peke på at bruk av piggedekk forårsaker store problemer med svevestøv og stor veislitasje. Dette gjør seg gjeldende aller mest på riksveier, der farten ofte er høyest.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen endre forskrift om gebyr for bruk av piggedekk og tilleggsgebyr slik at det ikke kan innføres piggedekkgebyr på riksveier.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen endre forskrift om gebyr for bruk av piggedekk og tilleggsgebyr slik at det ikke kan innføres piggedekkgebyr for gjennomgangstrafikk utenfor bykjernen i en kommune med piggedekkgebyr.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:60 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Stordalen, Tor André Johnsen, Sivert Bjørnstad, Silje Hjemdal og Roy Steffensen om å fjerne kommuners rett til å kreve inn piggedekkgebyr på riksvei – vedtas ikke.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 2. februar 2021

Helge Orten

leder

Arne Nævra

ordfører

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/2740-

Dato
8. desember 2020

**Dokument 8:60 S (2020-2021) Representantforslag fra
stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Stordalen, Tor André
Johnsen, Sivert Bjørnstad, Silje Hjemdal og Roy Steffensen**

Jeg viser til brev av 27. november 2020 med representantforslag 60 S (2020-2021) fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Stordalen, Tor André Johnsen, Sivert Bjørnstad, Silje Hjemdal og Roy Steffensen.

Representantene foreslår at regjeringen endrer forskrift om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr slik at det ikke kan innføres piggdekkgebyr på riksveier. Nedenfor følger min vurdering av forslaget.

Svar:

Jeg mener at piggdekkgebyrforskriften ikke bør endres slik at kommunene ikke skal kunne kreve inn piggdekkgebyr for kjøring på riksveier. En kommune som har innført piggdekkgebyrsone, bør kunne ilegge piggdekkgebyr også for kjøring på riksveier - herunder også for gjennomgangstrafikken på disse veiene.

Bruk av piggdekk bidrar til å produsere helseskadelig svevestøv. Piggdekkbruk fører videre til asfaltslitasje, trafikkfarlige dype spor i asfalten og vesentlig forkortet levetid på veidekket. Dette gjelder også kjøring på riksveinettet, herunder gjennomgangstrafikk på disse.

Innkrevning av piggdekkgebyr er i tråd med "forurensner-betaler-prinsippet". Prinsippet innebærer i dette tilfellet at man betaler for forurensning av luften og for skade som påføres asfalten som følge av kjøring med piggdekk.

Betaling av gebyr for bruk av piggdekk gir i dag inntekt til kommunene, og dette gjelder uavhengig av hvilket veinett kjøringen skjer på. Kommunene bruker inntekten bl.a. til

forsterket vinterdrift, støvdemping og økt renhold. Dette er noe bilistene har nytte av, og som igjen også bidrar til å gjøre det enklere å velge piggfritt.

Dagens ordning med piggdekkgebyr gjelder alle biler, med unntak av et fåtall biler med høye krav til fremkommelighet, der bruk av kjetting ikke alltid er et godt alternativ. Det gjelder f.eks. utrykningskjøretøy som må kunne holde høy fart, også på glatt føre, og brøytebiler som må kunne komme fram på ulikt føre for å holde veien åpen. Biler med piggdekk i gjennomgangstrafikk har åpenbart ikke tilsvarende behov.

Dagens forskrift krever at sonebestemmelsen skal være praktikabel for bilistene, og dette mener jeg det er viktig å videreføre. Sonegrensen skal være tydelig markert og godt skiltet, og det skal være mulig å kjøpe dagskort før kjøring inn i sonen. Dersom riksveien gjennom sonen ikke er inkludert i sonen, vil i prinsippet alle avkjøringer fra denne veien måtte skiltes med gebyrsone. En bilist som bare skal kjøre gjennom sonen, vil tilfeldigvis kunne komme over på et annet veinett og uforvarende komme til å bryte forskriften. Dette er slik jeg ser det problematisk både for kommunen som skal håndheve, og for rettssikkerheten til sjåføren. En klar og entydig sonegrense, gjerne kommunegrensen, ivaretar på en god måte både hensynet til at ordningen skal være praktisk og la seg håndheve og kontrollere, og hensynet til sjåførens rettssikkerhet.

Jeg mener derfor at kommunene fortsatt må kunne inkludere riksveinettet som en del av piggdekkgebyrsoner for at ordningen skal kunne virke etter sin hensikt, og fortsette å ilegge gjennomgangstrafikken gebyr for bruk av piggdekk. Dette er for å støtte opp om 'forurensers-betaler-prinsippet' og ikke minst for å redusere helserisikoen et høyt svevestøvnivå skaper.

Med hilsen

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Knut Arild Hareide', written in a cursive style.

Knut Arild Hareide

